

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
Začasno le enkrat na teden.
Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, Velika Colnarska ulica št. 19.
Naslov za dopise: Ljubljana p. p. 168.
Naslov za telegrame: »Naprejek, Ljubljana.
Čekovni račun št. 14398. (KDZ)

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din začasno 6 Din.
Za inozemstvo 35 Din, začasno 10 Din.
Oglašaj:
Prostor 1x55 mm 60 par. Mali oglašaj
beseda 60 par, najmanj 5 Din.
Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se
ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.
Reklamacije za list so poštne proste.

Glasilo Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik VIII., šte. 3.
Četrtkova
»Naprejeva« številka
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo
Kmečko-delavske zveze
Stane letno 72 Din — mesečno 6 Din

Zavednim delavcem, poljedelcem in uradnikom! Socialdemokratom, socialistom in komunistom Slovenije!

Čim bolj se bližajo volitve, tem hujši je pritisk volilne demagogije, tem živahnije se širijo od kapitalistov, njihovih strank in njihovega sorodstva volilne lažnjive obljube, laži in prevare. Čim bolj se trudijo agenti kapitala, da bi ljudstvo prevarali ali pa odvrnili od volitev, tem odločnejše morajo vztrajati zavedni v boju proti demagogiji, korupciji, laži in prevaram, tem vztrajnejše pozivajo svoje tovariše in sodruge: V nedeljo vsi k volitvam! Kdor ne voli, ta pomaga kapitalistični komandi!

Predvsem odvracajte svoje tovariše in sodruge od demokratskega »Jutrovec«. SDS je izdajalka interesov slovenskega ljudstva, pod plaščem narodnega edinstva prodaja interese slovenskega naroda par inostranskim kapitalistom. Ona živi od korupcije in samo od korupcije. Ona je sleber in glavna čpota reakcion. centralizma in njegov predstavnik v Sloveniji. Tu ona vlada kakor v kakšnem turškem vilajetu. Dokler njena oblast ne pade v Sloveniji, je vsaka samopomoč ljudstva izključena. Njen poraz pri teh volitvah, bo en korak bližje k zmagi ljudstva v Sloveniji. Po njenih navodilih in interesih, so njihovi sorodniki socialpatriotje na Kranjskem povsod v

družbi z lažikomunisti razklali enoten delavski nastop pod demagoško in lažno firmo bloka delavcev, kmetov in nameščencev. V tem bloku pa ni niti ene delavske, niti ene kmečke, niti ene uradniške organizacije. To je blok par poslužnikov, hlapcev reakcionarnih demokratskega.

Demagogiji teh blokaških hlapcev centralističnega režima, je nasledlo nekaj nezavednih delavcev. Dožnost naša je, da tem delavcem odpremo oči, da jim jasno pokažemo, da so se združili v blok samo disidentje, samo razbijalci delavskih organizacij, ki hočejo na vsak način komandirati in priti do korit na račun delavskega razrednega gibanja.

Zavedno ljudstvo bo v vseh okrajih, kjer so ti hlapci liberalcev razklali enoten nastop delavstva, pokazalo, da ne naseda več demagogiji in laži.

Zavedni tudi ne bodo verjeli klerikalnim obljubam, ker vedo, da bodo klerikalci, čim dobijo zopet večino, takoj po volitvah vstopili v vlado, ne da bi dosegli za Slovenijo avtonomijo.

Republikanci, ki so sledili bivšemu socialdemokratu g. Prepeluhu, pa so uvideli, da je g. Prepeluh ravno tako malo resno vzel republikanstvo, ka-

kor preje socialdemokracijo. Manifestirajmo svojo razredno politično zavednost, s tem da glasujemo:

Proti reakciji in korupciji!
Proti kršenju ustavnih pravic!
Proti tlačanju in izkoriščevanju malega naroda in delavnega razreda!
Proti lažnemu blokaštvu in zedinjstvu v na. odnem in socialnem vprašanju!

Proti brezposelnosti!
Za republikansko načelo javnosti in javnih računov!
Za proširjenje ustavnih svobod in pravic!

Za samoodločbo in samoupravo v enotnem parlamentu za Slovenijo!

Za resnično organizatorično edinstvo delavskega razreda in resnično internacionalno solidarnost delavskega razreda in resnično internacionalno solidarnost v boju proti kapitalistični reakciji.

Za zvezo potlačenih narodov in razredov na podlagi proletarske demokracije!

V Ljubljani v 5 skrinjico,
v Ljubljanski okolici 6 skrinjica,
v Laškem okraju 5 skrinjica,
v Radovljiskem okraju 6 skrinjica,
v Krškem okraju 4 skrinjica,

v Brežiškem okraju 6 skrinjica,
v Celju, mesto 3 skrinjica,
v Celjski okolici 4 skrinjica,
v Dravogradskem okraju 2 skrinjica,
v Slovenjgradskem okr. 2 skrinjica,
v Mariboru, desnem bregu 5 skrinjica.

V vseh teh okrajih je postavila jug. socialnodemokratska stranka skupno s kmečko delavsko zvezo, a ponekod tudi skupno z vsemi ostalimi delavskimi skupinami skupno listo.

V ostalih krajih, kjer ni skupne liste, pa pozivamo vse somišljenike, da glasujejo za cne liste, na katerih so nosilci list delavci ali poljedelci ali pa poštene inteligenti, ki niso varali proletariata z lažnivo enotnostjo ali izvajanjem korupcije pod delavskim imenom.

V Mariboru, Maribor levi breg, Ptuj in ostalih krajih glasujemo za liste štajerske oblasne socialistične organizacije, čeprav so ravno voditelji teh organizacij dosledno pomagali razbijanju socialne demokracije.

Naši somišljeniki naj volijo zgodaj zjutraj korporativno ter naj ves dan porabijo v diskusiji s svojimi tovariši.

Zavedni delavci, ročni in duševni, bodo volili socialno-demokratsko.

Naš internacionalizem.

Naši nasprotniki nam nimajo večkrat nič drugega očitati kakor: »Kaj boste vi, reveži, ki vas je samo tisoč!« Tem nasprotnikom in vsej javnosti odgovorjamo: Naša stranka je v Sloveniji res maloštevilna. Malo je namreč zavednih delavcev, ki se zavedajo važnosti prave, od kapitalistov neodvisne organizacije. Toda kakor je število naših članov majhno, tako velika je požrtvevalnost in njihova odločnost v borbi za celokupne interese delavcev, poljedelcev in nameščencev. Naša stranka v Sloveniji se čuti en član milijonske armade delavcev, poljedelcev in nameščencev ne samo v SHS, temveč na celim svetu. Naša stranka je edina v Sloveniji, ki je po svojem političnem boju v resnici mednarodna internacionala. Kakor naš socializem ni samo etiketa, napis, temveč ga skušamo izvajati v organizacijah, v občinah, v javnosti, pred sodišči in vseh povsod v svojem delovanju, tako je naš internacionalizem iskrena želja, da obogatimo internacionalno delavstvo s svojim konkretnim delom za proletarsko demokracijo, za delavsko solidarnost, da prispevamo k ogromni zgradbi delavske internacionale svoj prispevek, svoj kamen, v borbi proti korupciji pod socialističnim imenom in v borbi proti zmotam levičarstva in desničarstva v delavskem gibanju. Delavstvo celega sveta se bo zedinilo v enotno armado samo na podlagi proletarske demokracije v organiziranem boju proti kapitalizmu in njegovemu sorodstvu.

ABSOLUTIZEM ALI DEMOKRACIJA K svetovnemu položaju.

Kapitalizem je namreč tudi mednarodni, tudi internacionalni. Delničarji, veleindustrije in velebanke v Slo-

veniji sedijo v Italiji, na Dunaju, v Parizu, Londonu. Tam davijo in izkoriščajo laške, nemške, francoske in angleške delavce isto tako, kakor nas. Zato so interesi delavcev celega sveta isti: znebiti se izkoriščanja. V interesu vseh delavcev je tudi samoodločba malih in zastalnih narodov: Danes trpi angleško, nemško, avstrijsko, italijansko in naše delavstvo od brezposelnosti. Kapitalisti namreč nočejo proizvajati brez profita, nočejo proizvajati za potrebe. Kapitalistična reakcija skuša izhod iz gospodarske krize na sledeči način: redukcija plač in podaljšanje delavnika. Torej na stroške delavcev. Ker pa je delavstvo v Evropi organizirano — to ne gre brez nasilja. Zato teži kapitalistična reakcija v Evropi k absolutizmu, k diktaturi, k fašizmu. To je kapitalistični izhod iz krize.

Delavstvo, ki je organizirano v naših strankah po Evropi pa pravi: dajmo svobodo malim in zastalim narodom: dajmo svobodo in zemljo alban-skim poljedelcem, italijanskim kmetom, kitajskemu narodu, kmetom in delavcem, afriškimi in azijskim narodom. V svobodi raste blagostanje. Dajmo boljše plače delavcem. Razorožimo Evropo in celi svet. Tako bodo mogli narodi v blagostanju konsumirati dovolj blaga. Brezposelnost bo prestala. Ta izhod pa je mogoč samo, ako zavladata demokracija, ljudovlada — a ta je zopet mogoča samo, ako je ljudstvo zavedno in organizirano.

BANKROT 8 LETNE ZUNANJE POLITIKE VLADAJOČIH.

Režimske stranke pri nas pa so vse po vrsti — posebno pa radikali in demokratski — reakcionarne — težijo k absolutizmu, h gospodski diktaturi. Zato so osem let podpirale evropsko reakcijo in se borile proti demokratskim elementom.

Se dandanes SHS država ni priznava od ene evropskih velisil, od Rusije. To je zato, ker naši vladajoči krogi bolj upoštevajo par tisoč ruskih emigrantov, kakor rusko državo in milijonske organizacije delavcev in poljedelcev v Rusiji. In vendar je ravno ruska revolucija in njeni predstavniki prva priznala vsem jug. narodom popolno pravico samoodločbe. Kapitalistični zunanji politiki pa odklanjajo zvezo in prijateljstvo v Rusiji, ki po celokupni njeni politiki pomeni najboljše ravnarstvo proti vsakemu imperializmu.

Ko so v Italiji bile v moč demokratične in delavske organizacije, takrat niso sklepali pakta prijateljstva z Italijo. Ko je vladala v Belgiji i poljedelska zveza, takrat se je vedno več zahtevalo od premagane Bolgarske. Ko je bila na Ogrskem republika, se je na naši meji zbralo vojaštvo. Z Musolinijem, s predstavnikoma italijanskega imperializma, s Hortyem, predstavnikom ogrskega imperializma, s Cankovim, krvavim od delavske in kmečke krvi — pa so se sklepali pakti, delali pokloni — ter tako podpirale njihovo reakcionarno notranjo politiko.

Fan Nolijsko vlado, ki je predstavljala vlado kmetov proti alban-skim begom so pomagali zrušiti in posaditi Ahmed Zogu pašo na albanski prestol. Ta pa je odprl vrata italijanskemu imperializmu.

Tako so naši kapitalistični reakcionarji, dosledni svoji notranji politiki, ki je bila obrnjena proti delavstvu, proti samoodločbi in samopravi narodov v Jugoslaviji — pomagali sami splesti imperialistično mrežo okoli Jugoslavije. Ta bankrot zunanje politike je danes očitiden vsem. Tako bo kmalu očitiden tudi popolni bankrot reakcionarne notranje politike naših

kapitalistov. Od zavednosti delavca in poljedelca odvisi, da bo to čimprej.

SAMOUPRAVA NI MOGOČA BREZ POLITIČNE ORGANIZACIJE.

Pri teh volitvah moramo ljudstvu povedati celo resnico: Da prave samouprave ni brez politične organizacije. Oblasne skupščine bodo imele toliko moči, kolikor bodo močne politične organizacije delavcev in poljedelcev. Kjer pa ni javnih političnih organizacij — tam vlada autokracija — samovlada in sicer samovlada kapitala, ki je vedno organiziran in ki vedno najde svojega zastopnika. Kaj pomaga, če dobi SLS tudi dva tretjine poslancev v oblasnih skupščinah. Ti poslanci ne bodo delali delavsko-kmečke politike, ako se delavci in poljedelci ne organizirajo v močne, zavedne, od kapitala neodvisne organizacije, ki jih morajo vzdrževati s svojimi, dasi ravno majhnimi prispevki.

Tega ne razumejo in nočejo razumeti socialpatriotje in zedinjeni blokaši, ki so nastopili proti organizirani social. demokratični stranki in kmečko-delavski zvezi. Oni so dobili pri volitvah v Delavsko zbornico potem sleparskih volitev 30.000 glasov — pa vidimo, da v zbornici delajo politiko kapitala skupaj z orjunaši in klerikalci — ter se borijo proti delavskim predlogom zastopnikov organiziranega proletariata.

Delavci in proletarci morajo spoznati, da je njihova rešitev samo v njih samih. Dokler ne bodo sami potom svojih organizacij sodelovali v politiki, v občinskem svetu, v oblasnih samoupravah, v državni upravi — bo vladala kapitalistična korupcija. Dokler ne bodo delavci in poljedelci kontrolirali svoje voditelje — bo imel kapital vedno močnost, podkupiti, pokvariti, korumpirati voditelje.

ENOTNOST DELAVSTVA IN DELAVNEGA LJUDSTVA.

Delavstvo je danes po večini brez organizacije, zbežano, zmešano in pod težkim priiskom podjetnikov ter vlada-joče brezposelnosti. Razbito in razkropljeno na netroj skupin. Najševilnejši so neorganizirani. Oni govorijo: Kadar se boste združili, pa bomo še mi prišli v organizacijo. Tako govorjenje pa je nespametno, ker kaj bi nastalo, ako bi vsi tako govorili in delali? Razpadli bi še ti mali karli delavske organizacije, ki danes obstoje. Uničena bi bila vsaka možnost obnovitve delavskega pokreta. Temu govorjenju množice podlega takozvani zedinjaši in bivši komunisti, ki vedno hodijo za množico namesto da bi hodili pred njo ter ji kazali pot k napredku. Da se obnovi zopet delavsko-kmečki pokret, je nujno potrebno, da se združijo, organizirajo najprvo najzavednejši, najpoštenejši, najhueljši, pa da skupno stopijo na čelo množice ter pokažejo pravo pot obnovitve razrednega boja.

Ta obnovev pa je mogoča v današnjih razmerah samo na podlagi programa in načel proletarske socialne demokracije tako pri nas kakor v celi Evropi.

(Iz govorov s. L. Klemenčiča na volilnih shodih.)

Strekovni pokret ručarje v Sloveniji

kako narašča izkoriščanje rudarjev v zadnjem letu, odkar so prevzeli skrb za strokovno rudarske zadeve social-patrioti v Delavski zbornici.

Kako narašča produkcija premoga v Sloveniji?

Leta 1925 je bila v premogovnih rudnikih povprečna mesečna produkcija 152.000 ton. Zaposleno pa je bilo od 12.000 do 18.000 rudarjev, povprečno torej ca 12.500 rudarjev. Povprečno je prišlo na enega delavca mesečno ca 12 ton premoga. V novembru 1928 je produkcija narasla na 174.075 ton. Prodalo pa se je 190.452 ton, tako, da so se zaloge zmanjšale od 62 tisoč 440 na 46.061 ton. Delavcev pa je bilo vseh samo 9.287. Torej pride na enega delavca mesečno ca 18 in pol tone. Produktivnost se je torej zvišala na enega delavca mesečno za 6 in pol tone ali pri 9.287 delavcih za 63.000 ton mesečno.

KAJ NAM POVEDO TE ŠTEVILKE?

Rudniška podjetja imajo mesečno za 63.000 ton več profita kakor lansko leto. Ako računamo točno povprečno po 350 dinarjev, znaša torej povišanje privrednosti (nadrednosti) samo z ozirom na zvišanje produktivnosti mesečno 2.205.000 dinarjev.

Toda to povišanje profita ni še vse. Znano je, da so reducirali zasluzke rudarjem za ca 20%. Ako računamo, da znašajo celokupni zasluzki 1387 delavcev mesečno samo 10.000.000 dinarjev (znašajo pa gotovo le nekaj več) je 20% na mesec zopet 2 milijona dinarjev. Zaradi povišanja produktivnosti in redukcije zasluzkov ter doklad se je rudarskim podjetjem zvišala mesečna privrednost za najmanj štiri milijone dinarjev.

Toda tudi to še ni vse. Novembra se je izvozilo preko 20.000 ton v inozemstvo, večinoma v Italijo, kjer je dosegel TPD premog cene angleškega premoga. Tudi tu je TPD profitirala vsaj toliko, kolikor je zgubila pri znižanju cen premoga pri drž. dobavah.

Profiti so se torej povečali najmanj za 4.000.000 Din mesečno. Socialpatrioti pa so govorili, kot dobri zastopniki TPD o gospodarski krizi, o potrebi redukcije itd. in so se z vso vnemo vrgli na to, da pomagajo izvažati naše rudarje na Francosko, medtem ko so doma glasovali v Delavski zbornici, da izprti in stavkujoči ne smejo dobiti brezposelne podpore!

Sedaj pa se g. orjunaš dr. Bohinje in pa njegov uslužbenec, mogočni župan g. Sitar ponujata kot kandidata enotne fronte v rudarskih revirih!

Rudarji, ki mislite s svojo glavo, ali boste sedaj razumeli vso vnemo gosposkih agentov v rudarskih revirih? Dokler boste nasledovali tem agentom,

bo profit kapitalistov na vaše stroške raste. Zato vsi zavedni v našo razredno zavedno stranko, v kmečko-delavsko zvezo in socialno-demokratsko stranko. Tu z radimo mogočen delavski blok, ki bo preprečil naraščanje profita in redukcijo dela in plač. To je prvo združenje proletariata.

Pletilni stroji najnovejšega patenta »IDEAL« nemškega izdelka so edina in najugodnejša priilka za trajni in dober zaslužek. — Pouk in pojasnila se dobi Fran Kos, Ljubljana, Zidovska ulica šte. 5.

Gospod t-j-n-k je govo il...

V zagrebških »Novostih« od 4. t. m. je objavil g. Oton G. Ambrož intervjuve o volilnih rezultatih, ki jih je imel s prvaki raznih strank v Ljubljani. Čitatelje »Napreja« bodo zanimali predvsem oni deli izjav, ki se nanašajo na volilno gibanje med delavci v Sloveniji. G. Ambrož piše:

»V prostorih čitalnice Delavske zbornice (!!) je sprejel Vašega dopisnika (g. Ambroža) g. Alojzij Sedej, tajnik glavnega volilnega odbora »Združenih delavskih strank«, v katerem so Socialistična partija Jugoslavije, neodvisni in skupina »Ujedinjenje« (»ilojkovic«), dočim so ostali zunaj samo Bernolovi socialisti, ki ne pomenijo mnogo. (Kakor se vidi, je g. Ambrož ne samo slabo poučen, ampak tudi pristranski.) G. Sedej je izjavil:

»Naša skupina je postavila liste v celi Sloveniji (ni res! kaj pa kočevje, Murska Sobota, Dolnja Lendava itd.?) Skupina Barot ni hotela z nami iz osebnih razlogov. (Načelnik so torej g. Sedeju osebni razlogi!) Postavila je svoje liste samo v treh okrajih. (Kaj pa soštanj, Slovenjgradec itd.?) Pri skupščinskih volitvah so delavci šli v volitve razcepjeni. Ko smo pri volitvah v Delavsko zbornico nastopili enotno, smo zmagali. (Pa še kako enotno! Z narodnimi socialisti in zavestniki fašistov, ki so v Trbovljah ubijali starčke, žene in otroke!) V delavskih krogih vlada razpoloženje, da se po volitvah iz te volilne kolaboracije izcimi ena stranka. (Kakor n. pr. po volitvah v Del. zbornico!) Zato bodo tudi naša glavna parola enotnost delavskih mas. (Brez »glavnega« parola ne gre, kakor ne pri volitvah v Del. zbornico z »Delavsko zbornico delavcem!« katero parolo so sami prvi izdali.) Zanimivo je, da so klerikalci postavili za kandidate ali duhovnike ali ljudi, ki gospodarsko vodijo okraje. (G. tajnik ve najboljšo iz lastne skušnje, kaj se pravi biti odvisen od gospodarsko dobro podkovane voditelja.) Gotovo je, da bodo klerikalci izgubili po meslih, ker so tu prej delavci glasovali zanje iz protesta proti režimu. (Za klerikalce glasovali so namreč samo komunisti Štukelj-Makuc-Sedejevega tipa, dokl r ni prišel cukurček v obliki Delavskih zbornic.) Samostanci bodo izgubili vled zloma Slavenske banke, ki je zadel mnoge njihove ljudi. (Kako previdno! Zakaj ne imenuje samostojnih demokratov z njihovim imenom?) Aparat ni več v njihovih rokah. (Ni res! Kaj sta pa velika župana dr. Ballič in dr. Pirkmajer? Sicer se pa na fabriciranje glasov z »volilnim aparatom« socialpatrioti dobro razumejo.) Med učitelstvom so izrabili vsak vpliv. Mnogo učiteljev je njihovo delo obsodilo z znano deklaracijo. (Kar je bil tudi za njih socialpatriotske simpatizerje hud udarec.) Ker g. Pucelj ni ničesar storil za poplavljenice, radičevci ne bodo baš posebej uspeli. Združeno delavstvo mora narasti v svoji politični moči za sto odstotkov. Tako so v Trbovljah pri skupščinskih volitvah dobili delavci 1000, klerikalci pa 500 glasov, a pri občinskih so dobili združeni delavci 2500 (toda ne na program, temveč na osebo Sitterja, ki je vlekla), klerikalci pa samo 800 glasov.«

Tako tajnik glavnega volilnega odbora socialpatriotov g. Sedej. Opombe v oklepajih smo napisali mi. Sedaj pa poglejmo, kaj je rekel predstavnik tistih, ki jih g. Sedej sramežljivo imenuje »samostalce«. Ravnatelj »Jutra« g. dr. Albert Kramer je izjavil:

»Socialisti so pri volitvah v »Delav-

ske zbornice uspeli, pri tem pa uporabljali taka sredstva, da te volitve ne morejo biti merilo za njihove uspehe.«

Dr. Kramer torej ve, kako je bilo, pa ne govori o volilni zmagi, temveč o uspehu, ki je lahko tudi uspeh volilnih sleparij. Čeprav dr. Kramer ve, kako je bilo, vendar njegovih somišljenikov v Delavski zbornici ni zadržalo, da so glasovali za verificiranje mandatov in napravili Filipu Urašniku poklon v obliki zaupnice. Dr. Bohinjec ima zdaj korajžo, da kandidira v najbolj delavskem okraju, v Trbovljah.

Tajnik SLS g. Franc Gabrovšek je mnenja, »da bi nekaj mogli dobi i socialisti, ako bi šli v resnici zedinjeni in ako se ne bi po vojni diskreditirali. Tudi oni so n. pr. zagovarjali centralizem, ki demontira slovensko industrijo in meče delavstvo na cesto.«

Posamezni »socialistični« voditelji so se po vojni res silno kompromitirali, centralizem pa še danes vsi brez izjeme zagovarjajo. Vajeni, da je prej zanje našla dunajska glava, se zdaj z vsemi silami mečejo za beograjsko carsko. Ta jim je tudi hvalezna; zato je vzela Golmajerja, ki so ga slovenski delavci odklonili. Urašnike, ki niso ničesar zakrivali, pa meče na cesto in presavlja. To so konure tiste enotnosti, ki jo napoveduje g. Sedej po volitvah.

Preurednik ljubljanske krajevne organizacije Nar. kad. stranke g. dr. Vladimir Ravnikar je izjavil: »Samostalci (demokrati) se niti v Ljubljani ne upajo nastopiti pod svojim imenom, temveč so s prvaki radikalnih socialistov (!!) stvorili napredno fronto.«

Najbolj zanimiva je ta slednja izjava, ki razkrinkava vzroke prizadevanja socialpatriotov in komunističnih uskokov za »enotno razredno delavsko fronto,« posebej v Ljubljani, kjer je mestna hranilnica in bi vsled tega izgubili na korist žerjavovcev klerikalci, ki je zanje svoj čas pri volitvah agiral ves »komunistični« aparat — svedea iz protesta proti režimu, ki je pozneje dal Delavsko zbornico in še masikaj. To je mnogim odprlo oči, da danes pravilno cenijo enotno frontarijo.

Socialne demokrate smo poznali že davno, pri volitvah v Delavsko zbornico smo jih pa spoznali tudi od strani, ki nam je bila prej neznana. Tedaj so rdeči šipendisti »uničevali« socialno demokracijo z noži in škarpami; delali so največ penceš s tako vnemo, da jih je eden z rdečimi hlačami in petelinovim repom moral opozoriti: »Moramo paziti, da ne slabificiramo več glasov kakor je volilcev!!!«

G. tajnik glavnega volilnega odbora Združenih delavskih strank je govoril; mi, ki ne pomenimo mnogo, tudi.

To in ono.

To in ono. Če se v javnem prostoru gugljeta predstojnik in podrejeni mu pauar, objemljajoč vsak svojo mico poč: »Le prim' jo za ...«, to ni nič hudega; saj so moralne okrožnice samo za ubogo paro. — Lojalnost, ki jo organizirajo neki »socialisti« s trikratno plačo za enkratno slabo delo (nekoč) je kakor socializem v copatah, ki se ga ne prime nobena žajfa. — Nameščenca, ki obračuna uradni denar šele potem, ko mu že gori za pelami, se ne premesti, potem pa suspendira; on lahko vrši svojo službo znabiti dotlej, da pride vse kakor pozabljeno, ad acta. Za recept zveš v Kočevju, pa tudi pri nekem zavarovalnem društvu. — 1. junija 1924 so dobili rudarji v želodec svinčene kroglice, 23. januarja 1927 pa bodo naredili tako, da bodo streleem v želodec obtičale gumijaste. — Nabij svojega tovariša uradnika na javnem prostoru po glavi z dežnikom, zasramuj njegovo ženo, njega samega in njegove tovariše s šuštarje min žnidarjem, pridi pijan v sobo predstojnika in se vrni v gostilno, pa napravi kraval, da te vržejo ven; pojdi službeno v tovarno tako nasekan, da ti pokažejo, kje je zidar luknjo pustil, pa bodeš videl, da se ti ne bo nič zgodilo, ako si samostojni demokrat in Orjunaš. So ljudje, ki smatrajo šuštarstvo in žnidarstvo za sramoto, šuštarškega in žnidarskega denarja se pa ne

branijo. Naslov teh lahko povedo nameščenci OUZD, bivši rokodelci. — Če demokrat o demokraciji pove resnico, n. pr. o kakem dogodku izven delavnega časa, pripovedovalec ne bo suspendiran, četudi pravijo, da govori neresenico o svojem predstojniku. Čudo, čudno! — Pravijo: žlahta — strgana plahta. Mi pa pravimo: politična plahta spodaj in zgoraj skupaj drži. Skrb zavednih bo, da se bo tudi ta plahta kaj kmalu strgala. — Podrejeni mora svojega predstojnika povsod spoštljivo pozdravljati. Taka je naveda, tak je ukaz. Ali ga morajo tudi, kadar ga policaji peljejo zvezanega v prisilnem jopiču na vozičku v bržon? — Komisar sem, komisar tja; enkrat povabi nižji višjega, drugi višji nižjega; kaj je to? Kdor ugane d bi nagrado, če se bo upal povedati resnico, ki je javna tajnost.

Najboljši šivalni stroj in kolo
le edino!

GRITZER in ADLER

GRITZER in ADLER

za dom, obrtni in industrijo
v vseh op. eman

Istotam pletilni stroj DUBIED

Pouk v verzni b. ez. lačen.

Večletnagarancija
Deavnica za po. ravila.
Nizke cene, tudi na obroke.

Josip Petelin
Ljubljana

Blizu Pre. ravnega 5. omenika

Mala pomota. »Delavce« je ob Pašičevi smrti potolčil selco, kakor se spodobila za vdovo pri pogrebu svojega moža, da zadosti konvencionalni dolžnosti. Že zaradi drugih. Če bi bila ta solza šla rana, bi nič ne rekli; ker je pa bila malce krokodilka, smo se oglasili. Socialpatrioti večkrat kaj rečejo in napišejo, kar se ne slada z njihovimi dejanji. Govorijo in pišejo tako zato, da bi se čez leta lahko sklicevali na »zgodovinske dokaz«. Omi znajo, premišljeno, preračunano. Pa nič ne pomaga; zgodovina bo rekla: bili so Pašičevi huzarji. Poznate Bachove huzarje od Janeza Terdine? Če jih — potem poznate prilično tudi junake v rdečih hlačah s petelinovim repom. Takole je bilo: 15. junija 1922 je bila odglasovana takozvana Vidovdanska ustava. Trda je šla Pašiču zanj. Musli-mani so se dali kupiti, socialpatrioti so se pa zadovoljili z obljubami, za slučaj, da jih pozove bojna tromba: pa vkup poslednja rezerva centralizma! Odlube so bile formulirane v 8. točkah. Tega ne trdimo mi, ampak samo pnavljamo, kar je bil pripovedoval socialpatriotski čak v večji družbi o priliki obnovega zbora Društva privatnih nameštencev v hotelu Bellevue (v Sp. Sisk). Da ni lagal, je pozneje potrdil bivši »Avtonomist«, navajajoč neki drug dokaz, sklicujoč se na dr. Koruna. Ta se je zaradi tega še isti večer v Unionki kleti široko razpihnili. Ni res! To je laž! Jaz bom Prepe-luhu že pokazal! Toda to pot je mož slabo naletel, še nikdar ni bilo nobeno omizje tako solidarno, kakor pri tej priliki. Od vseh strani je zagrmelo: Sam si nam pravil! V Tivoli je bil! Meni si pravil! I jaz sem bil zraven! Tudi jaz sem slišal! Sam si praznal, da ste bili Pašičeva rezerva! Malbi! Halo! Pesti, vik in krič; dirindaj. Nič ni pomagalo: univerzitetni profesorji in uradniki so bili preveč verodostojne priče. Gospod doktor so jo kar odkurili, celo brez konja, ki ga ima vsak huzar. Taka je zgodba o tem, kako so se »voditelji« naslonili na Pašiča, mesto da bi se Pašič naslonil na delavski razred, kakor pobožno želi »Delavce«. Potem ni čuda, da so taki »voditelji« z vsemi štirimi nastopili proti načelu javnosti! Le pri načelu tajnosti so taki kšefti mogoči...

Popravek. »Vest« »Napreja« z dne 24. decembra 1928 na drugi strani v četrem stolpcu pod naslovom »Revolucionarstvo social-patriotov«, da bi bil podpisani s sodrugoma Francetom Svetkom in Jožetom Kopačem pri g. Krista-

nu prosit denarja za volitve, ne odgovarja resnici, ker nisem nikoli imel in tudi danes nimam nobenih političnih stikov z gospodom Kristanom.» — Ivan Vuk, l. r.

40-letnica dunaške »Enakosti«.

25. decembra 1836 leta je izšla prva številka »Enakosti« (Gleichheit) tedensko glasilo avstrijske socialno - demokratične stranke, pod redakcijo Viktor Adlerja. Obračala se je na vse številne frakcije delavstva, ki je bilo takrat na Dunaju razcepljeno kakor pri nas.

»Delavskemu razredu je dodeljena svetovno zgodovinska naloga biti nosilec bodočega družabnega reda. Zato se mora duhovno in telesno pripraviti in obdržati. Da bo duhovno zmoglo izvrševati svojo dolžnost, ako se bo zavedal svoje naloge, ako bo jasno spoznal ekonomske in politične predpogoje svoje zmage. Zato predvsem: Spoznanje solidarnosti delavskih razredov vseh nacij; razširjenost in poglobitev razredne zavestnosti, javna organizacija kot politična stranka, boj za politično svobodo, za pravo svobodnega neomejenega izražanja mišljenja.«

»Enakost« je pridobila vse zavedne in trezne proletarske frakcije za organizacijsko združenje, ki se je izvršilo leta 1888 na kongresu v Hainfeldu. Nato je izšla »Arbeiterzeitung« (Gleichheit) je bila partijsko ustavljena, ki ima danes 137.000 naklade.

Že pred 40 leti so torej zavedni sodrugji na Dunaju spoznali važnost javne politične organizacije. To spoznanje bo združilo tudi proletariat Slovenije.

**„Oho!
Sedaj pa že vem zakaj
si tako čvrsti!“**

Velikomu županu mariborske oblasti g. dr. Pirkmajerja v opozorilo, 20. jan. 1927 je preteklo že dva meseca odkar bi moral dr. Pirkmajer razpisati občinske volitve za občino Mežica na podlagi koroškega zakona, torej prav tega zakona, katerega se je poslužil za razpust te korporacije. Ali smo res že angleška kolonija in sprejema močete veliki župan mariborske oblasti mesečno plačo od angleškega kapitala, da krši zakon kar pride samo v korist angleškemu kapitalu v Mežici? Ta veliki župan naj bo še poverjen po zakonu, da bi revidiral stlepe občinske skupščine! — O tem to pač morala spregovoriti občinska skupščina že na prvi dan njenega zasedanja.

KRIZA SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA. KRIZA KULTURE.

Redukcija proračunske postavke narodnemu gledališču, vsled česar bo reducirano okrog 50 članov ensembela, je vzbudila zaspano slovensko inteligenco k razmišljanju. Po protisnem shodu, ki se je vršil v opernem gledališču, ki pa ni ničesar niti manifestiral, niti protestiral, se je v torek vršilo predavanje g. C. Debeveca, h kateremu je prišlo kakih 100 inteligentov in največ dijakov, skupaj 300 poslušalcev.

G. Debevec je izčrpno orisal kritično stanje slovenskega gledališča pod današnjo državno in krajevno upravo. Celo njegovo predavanje je bila ostra obsodba kulturno - gledališke politike države in krajevnih uprav — pravilno je zahteval, da mora biti gledališče in njegova uprava odvisna in odgovorna javnosti, in vendar je končno trdil, da se to vprašanje ne more rešiti politično.

V isto nasprotje in naivnost so padli tudi ostali govorniki in debatanti. Debatata pa je zavzela deloma osebni značaj, kar je neizogibno, ako predavatelj ne predloži resume svojih misli in predlogov v resoluciji — o kateri se potem diskutira in glasuje.

Kriza slovenskega gledališča je kriza slovenskih kulturnih institucij, ki so vse zapostavljene. Univerza, muzej,

gledališča, tehnika, naše šole, vse to je od centralne oblasti zapostavljeno, manj oskrbovano kakor bi bilo potrebno. Vzroki krize tudi niso v podržavljanju teh institucij. Vse te kulturne institucije, kakor tudi vsa druga gospodarska velepodjetja, bi morale služiti dviganju in razvoju umečnosti in znanosti cele družbe, to je prebivalcev cele dežele — to je vsega naroda.

To pa je v kapitalistični družbi pri današnjem hegemonističnem režimu slovenskih predstavnikov enega razreda in enega naroda nad drugimi, izključeno. Kdor ne prizna slovenskemu narodu pravico samoodločbe na gospodarskem in političnem polju, ta ne more priznati pravice samoodločbe slovenskemu narodu niti na kulturnem polju. Predstavniki vladajočega razreda v Beogradu in njihovi agenti v Sloveniji SDS, ne priznavajo slovenskemu narodu niti imena »narod«, temveč ga smatrajo za pleme, katero se mora s pritiskom asimilirati, po-srbiti, pojugosloveniti! Kdor hoče potom centralizma asimilirati slovenski narod v svrhu večjega izkoriščanja, ta vendar ne bo skrbel za povzdigo duhovne kulture tega naroda — temveč ravno nasprotno.

Slovensko ljudstvo si bo moralo pri borili v organiziranem političnem boju najprvo pravico samoodločbe in samouprave — šele potem bomo lahko pričakovali pravičen razvoj vseh duševnih in fizičnih sil ljudstva.

Srbski upravljači nacionalisti, predstavniki kapitalističnega razreda ne pokazujejo niti smisla, niti znanja, niti ljubezni za kulturne, politične in gospodarske interese, niti srbskega ljudstva, ki živi v temi, brez zadoštnih šol, brez prosvetnih ustanov, nepismeno in neuko po mestih in deželi v skrajni bedi in siromaštvu. Samo naivnež more pričakovati od takih šovinističnih, kapitalističnih predstavnikov, ki pod narodom razumejo svojo družino, svoj žep — smisel, zanimanje in ljubezen do kulturnih gospodarskih potreb slovenskega ljudstva, ki mu niti ne prizna, da je narod, temveč ga naziva pleme, ki znači ljudstvo na primitivni stopnji razvoja.

Zato bodo taki zastopniki beogradskega režima dosledno izkoriščali vse podržavljene institucije na slovenskem, ki jih financirajo kakor oni hočejo — kot orodje za urditev svoje hegemonije ter bodo podpirali v teh institucijah samo take ideološke struje, ki razvijajo teorije, ki so v prid hegemonističnemu centralizmu in izkoriščanju podlaženih narodov in razredov. Oni bodo podpirali samo tako upravo, ki bo še to, kar je s trudom zgrajeno, porušila, da bo bolje utemeljena demonija in tako, ki bo bolj vneto polnila centralno blagajno!

Hegemonistični centralizem v rokah reakcionarnega vladajočega razreda, je najhuši sovražnik razvoju slovenskih kulturnih in gospodarskih ustanov. Zrušiti tega sovražnika samo v tem je konsekventen pravilni boj za boljši razvoj kulture in gospodarstva Slovenije. To pa je naloga političnih organizacij. Zato je velika utopijska slovenskih inteligentov, ako mislijo, da bodo mogli brez politike reševati kulturne krize. Politika je kultura in kultura je politika v današnjem času splošne volilne pravice. Politika je gospodarstvo in gospodarstvo je politika je dejal Marx takrat, ko še ni bilo nikjer splošne volilne pravice.

Kolikor bolj resnično pa je to danes, so dokazali sami predavatelji in debatanti, ki so politično — to je javnodružabno — nastopili z ostro kritiko današnje državne uprave in njenih eksponentov.

Nacionalizacija, podržavljenje kulturnih institucij je pri nas ne samo dobra stvar, temveč tudi neobhodna stvar pri našem zaostalem gospodarstvu v SHS. Proti njej boriti se, je napačno, reakcionarno, vsi oni, ki to delajo igrajo v roke hegemonistom, ki hočejo demontirati dajatve, a obdržati davke iz Slovenije.

Dokler se davki vsi stekajo v Beograd imamo tudi pravico ne prositi, temveč zahtevati dostojno finansiranje vseh kulturnih in gospodarskih ustanov Slovenije.

Zahtevati moramo, da se te institucije financirajo po njihovih potrebah.

A te potrebe more določiti samo slovenski parlament za Slovenijo, pri so-delovanju vseh inteligentov, hrvaški za Hrvaško, srbski za srbske pokrajine.

To naj bi bil predlog in zahteva, za katero se lahko združijo v boju vsi pošteni Slovenci — in tak predlog mora biti:

Za uporabo vseh kulturno-prosvetnih institucij Slovenije, za do očitov državnega proračuna za te institucije, za poslovanja i. d. izdela skupni odbor obeh oblastnih skupščin Slovenije uredbo, ki ima veljavo zakona.

Centralni parlament vpoštevava soglasno tej edredbi vsako leto v uredbi do očitov svoto v državni proračun.

ZDRAVSTVENA PREDAVANJA PROSVETNEGA (DSEKA) DELAVSKE ZBORNICE.

Prosvetni odsek Del. Zbornice bo priredil v prihodnjih štirih tednih ciklus zdravstvenih predavanj za ljubljanske delavce in nameščenice. Predavanja se bodo vršila redno vsak ponedeljek ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma in sicer v sledečem vrstnem redu: 1. V ponedeljek, 24. jan. »Zd av in nezdrav dom«, 90 skoptičnih slik, predavatelj g. dr. Pirc; 2. v ponedeljek, 31. jan. »Tuberkuloza«, film v III. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 3. v ponedeljek, 7. febr. »Prva pomoč v sili«, 46 skoptičnih slik, predavatelj g. dr. Pirc; 4. v ponedeljek, 14. febr. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 5. v ponedeljek, 21. febr. »Alkoholizem«, 72 skoptičnih slik, predavatelj g. dr. Pirc; 6. v ponedeljek, 28. febr. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 7. v ponedeljek, 5. mar. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 8. v ponedeljek, 12. mar. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 9. v ponedeljek, 19. mar. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 10. v ponedeljek, 26. mar. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 11. v ponedeljek, 2. apr. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 12. v ponedeljek, 9. apr. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 13. v ponedeljek, 16. apr. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 14. v ponedeljek, 23. apr. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 15. v ponedeljek, 30. apr. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 16. v ponedeljek, 7. maj. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 17. v ponedeljek, 14. maj. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 18. v ponedeljek, 21. maj. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 19. v ponedeljek, 28. maj. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 20. v ponedeljek, 4. jun. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 21. v ponedeljek, 11. jun. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 22. v ponedeljek, 18. jun. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 23. v ponedeljek, 25. jun. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 24. v ponedeljek, 2. jul. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 25. v ponedeljek, 9. jul. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 26. v ponedeljek, 16. jul. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 27. v ponedeljek, 23. jul. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 28. v ponedeljek, 30. jul. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 29. v ponedeljek, 6. avg. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 30. v ponedeljek, 13. avg. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 31. v ponedeljek, 20. avg. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 32. v ponedeljek, 27. avg. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 33. v ponedeljek, 3. sept. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 34. v ponedeljek, 10. sept. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 35. v ponedeljek, 17. sept. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 36. v ponedeljek, 24. sept. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 37. v ponedeljek, 1. okt. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 38. v ponedeljek, 8. okt. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 39. v ponedeljek, 15. okt. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 40. v ponedeljek, 22. okt. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 41. v ponedeljek, 29. okt. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 42. v ponedeljek, 5. nov. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 43. v ponedeljek, 12. nov. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 44. v ponedeljek, 19. nov. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 45. v ponedeljek, 26. nov. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 46. v ponedeljek, 3. dec. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 47. v ponedeljek, 10. dec. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 48. v ponedeljek, 17. dec. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 49. v ponedeljek, 24. dec. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec; 50. v ponedeljek, 31. dec. »Splošna bolezn«, film v II. dejanjih, predavatelj g. dr. Vrtovec.

S. o. e. Patrijoti so priredili v nede-ljo 10. 10. t. i. ob pol 10. uri volilni shod v storah, ki je bil dobro obiskan toda samo naši organizirani delavci so bili navzoči. Slisati so hoteli, kako bodo govorili in inrigirali sedaj za volitve. Prej se niso nikoli pokazali. Bila je že ura 11. toda se vedno ni bilo nobenega govornika. Ne vem zakaj niso došli? Saj reklamiramo so napravili veliko, ali so se zbal neuspaha, ali zavrednega delavstva? Mislim obzega. Zato delavci in kmetje vsi za pravico v volilni boj in organizacijo JSDS in KDZ. — Stojan Franjo.

Store pri Celju. Tolpa vsiljivcev fašistovskega socializma! V nedeljo dne 16. 1. 1927 se je vršil pri nas dobro obiskan volilni shod naše stranke, na katerega je pridvela tolpa Celjskih Kristanovskih komitašev! Namen so imeli na eni strani Storanom vsiljevati fašistovski socialpatriotizem, na drugi pa da bi razbili cziroma onemogočili zborovanje. Komitaški gospodi pa tokrat ni bila sreča naklonjena, zavednost naših vrlih celjskih sodrugov je omogočila, da so s komitaši v dobri meri delili pariteto. Tolpa, ki je

Gustavčičeva proletarska demokracija. Na socialpatriotskem shodu v Ljubljani 20. t. m. je bil Gustavčič predsednik. Izjavil je, da se drži proletarske demokracije in da bo dal besedo vsakemu, toda, če bo kdo napadal »združene«, naj mu zborovalci besedo vzamejo. Taka proletarska demokracija je tudi v cerkvi: vsi verniki dobijo besedo, če odgovarjajo duhovniku samo to, kar predpisuje katekizem. N. pr. »amen«, ali pa »za nas Boga prosite!«

Neka protestantska kapitalistka je za božičnico podarila katoliškim rudarskim otrokom vsake-mu po eno katoliško mašno knjigo. To je bilo letos na Slovenskem. Ali se ne boji protestantskega boga, ko razširja krivoverstvo? Za protestante je katoličan krivoverec vendar. Za kapitaliste je pa vse eno, samo da se narod bavi s posmrtnim življenjem, in da mu ne preostane časa za razmere tukaj...

Par besed za celo knjigo. Sodrug iz dežele nam piše: Volilna borba je huda, denar vleče. Klerikalci in demokrati plačujejo kar na debelo, tukajšnji nezavedneži pa samo, da žro. — (Marsikje je tako, Op. ur.)

23. 1. 1927 vsi na volišče! - Volite socialnodemokratično!

v obširni gostilniški sobi zatarikadirala kotiček enega omzja pri vzhodnih vratih, si je bila takoj na jasnem, da jih cela dvorana zborovalcev smatra za vsiljive prilepine. Na shodu sta poročala ss. Leskošek in Oset. Kot prvi referent je s. Leskošek krasno oklesal tuz mski, kakor tudi inczemski politični položaj in nam analiziral pomen občinskih volitev in razgalil zastareli sistem cehovstva v strohovnih organizacijah. Po končanem govoru s. Leskoška je predsednik demokratičnega zbora nagovoril zborovalce rekoč: »Ker vidim, da so tukaj tudi zborovalci nasprotnih struj prosim naj se oglasi, če želi kdo besedo. K besedi se je priglasil g. Komavli, vodja ome-njenega omizja. Predno je začel natezovati svoj grgljati govor, mu je njegovo omizje burno zapleskalo z neme-nom, ki naj zbodri celo zborovanje. Inteligentnost zborovalcev pa je pokazala, da se za njegovo grgljanje ne navdušuje. Vendar je hotel malo ob-risati meščanski stranki SLS in SDS. Toda to namero je takoj opustil, ker se je spomnil, da se njegovi sodrugji v Delavski zbornici sijajno razumejo z nimi. Hvalil je govor predgovornika in to seveda po sili, v zadregi, se raz-ume. Nadalje je hotel prilagoditi za-stareli sistem cehovstva vsaj nekoliko k sedanjim razmeram. Toda zborovalci niso hoteli mirno požirati demago-gijo. Slisati je bilo vedno več mrdkli-cev, ki so zbudili tudi cno omizje za-barikadiranih komitašev. Nastal je si-len hrup in splošno vznemirjenje. go-vornik se je trudil precvpiti kričee glasove, pri tem se je pa tako spotil, da je bil spozel po cellem životu, tako da bi se bil z lahkoto preplazil skozi najmanjšo špranjo. Terpel je muke in človek bi bil mislil, da je na natezal-nici. Otrnil se je do predsednika, naj bi zaprosil miru. Predsednik je pozval njegove tovariše k redu. Polegel se je hrup, da je mogel v miru povedati, da on in njegovi tovariši niso Kristanovi sodrugji češ, da jim baje mošniček odmiče! Tako je g. Komavli končal svoj mučni posel. Končno je s. Oset v kratkem govoru razgalil predgovorni-kovo demagogijo. Pred shodom in po shodu je tukajšnje povsko društvo, spojeno z nekaterimi celjskimi sodru-gi pevci, zapelo v čarobnem cdmevu delavsko himno in par drugih delav-skih pesmi, kar je zborovalce lepo navdušilo. Kristanovska komitaško fašistična družba se bo pač morala po bridki preizkušnji prepričati, da se v naši celci ni pri lepem dnevu ne da ka-linov lovit! M. V.

Moja žena in jaz

sva istega mnenja in tudi Vi boste strmeli, videči, kako postaja Vaše lice mladeniško sveže, Vaša koža gibka in baržunasto mehka in Vas vse s svojim izgledom vedno bolj vasele, če boste, kakor mi, dnevno rabili:

Fellerjeva mila zdravja in lepote z marko »Elsac«, najplemenitejša kakovost. Vsetujejo medicinsko preizkušene, dobro delujoče sestavine, ki se vpi-jejo v kožo in jo oplemenjujejo.

Pokusite enkrat:

»Elsac« lilijino mlečno milo,
»Elsac« rumenjakovo milo,
»Elsac« glicerinsko milo,
»Elsac« borakovo milo,
»Elsac« katransko milo,
»Elsac« milo za britje — in nikdar ne boste hoteli uporabljati drugega mila.

Za poizkus 5 kosov »Elsac« mila ža z zavojnico in poštino vred 52 Din.

Te cene se razumejo le, če se pošlje denar vnaprej, ker se proti povzetju poština zviša za 10 Din.

Naročila nasloviti razločno tako-le:

EVGEN V. FELLER, LEKARNAR DONJA STUBICA, ELZATRO ŠTEV. 222 (HRVATSKA).

Velenje. V sredo, 8. dec. 1926 nas je obiskal gosp. Kopač, uradnik delavske zbornice v Ljubljani. Zvedeli smo marsikaj novega. Pravil nam je, da je v Ljubljani s. Klemenčič kriv, da ni enotne liste. Vse druge stranke, da so enotne. Čemu potem izdajate vsaka svoj list? Vprašali smo ga, zakaj ob vsakih volitvah kričijo o enotnosti, po volitvah pa paktirajo z Orjunaši. Navedli smo, kako so pri zadnjih volitvah v Delavsko zbornico upoštevali demokratsko-orjunaško listo. Vprašali smo g. Kopača, zakaj upravni odbor ne nastavlja uradništva potem razpisa in zmnožnosti. Odgovoril je, da morajo delati sporazumno, drugače, da jim vlada postavi komisarija. Čemu potem kriči v svet, da je Delavska zbornica delavska. Ali ne bi bilo vseeno, če bi bili tam sami klerikalci ali Orjunaši, katerim se večina zdaj mora pokoriti? To se nam zdi potrebno povedati, ker je že zopet začela demagoška agitacija od ljudi, ki so zato plačani, bodisi direktno ali indirektno od Delavske zbornice. Znano nam je še, kako je Sedej plačal za pijačo v Velenju ob volitvah v Delavsko zbornico. »Delo«, 8. številka nestransko obrekuje ravno tiste delavce, ki so vodili nevede agitacijo za socialpatriotsko kliko. Makuc piše med drugim: »So me prepričali velenjski sodrugi o tem, da blagajniška knjiga, katero je vodil Polanc ni v redu. Sklenilo se je, da se ta denarna manipulacija razčisti pred sodiščem. Gospod Makuc s farbo na dan. Kdo so tisti Velenjski sodrugi? Kdo je sklenil, da se denarna manipulacija razčisti pred sodiščem? Demokratarji pravijo tudi v svojem »Jutru«, da so v Mežici malverzacije pri občini. Mi vemo samo, da odkar so Krušič-Hlebec-Makuc na

zadnjem unijskem zboru združili »vse rudarje« je bilo dosti kričanja in nekaj nad pet članov pa še ti niso vsi plačevali prispevka dalje, o kaki malverzaciji ne more biti govora, kajti kjer nič ni, se ne da nič vzeti. Pač pa je res, da je Polanc kot delavec precej zmogel in da zna misliti s svojo glavo. To se nam zdi potrebno povedati, čeprav Polanc ni član naše stranke. Kar se pa tiče pisma, o katerem pravi Makuc, da ga ima od Kristana, bomo hvaležni, če ga objavi, da bomo vedeli kdo iz Velenja prosi za Kristana za službo. Tu je jasna vsa hinavščina teh lažikomunistov. Na shodih rogovilijo proti Kristanu, na drugi strani pa jim daje Kristan svojo korespondenco na razpolago. Dolžnost naših delavcev je, da povsod razkrinkajo to lažikomunistično kliko, ki dela na to, da delavstvo ne bi dobilo nobenega zastopnika.

M. Pevec.
Slovenskim komunistom v album!
Delavstvo v Sloveniji se spominja raznih avantur slovenskih lažikomunistov, katere so delali enkrat s kompromisom s klerikalci v Ljubljani, pozneje s centrumaškimi Golouhi in socialpatrioti. Ustanavljali so razne časopise kakor »Delavske Novice«, »Rdeči prapore«, »Delo«, »Glas Svobode«, »Delavsko kmečki list« in sedaj pa še »Enotnost«. Celih pol ducenta listov so uporabili za razbijanje socialdemokratske stranke. Sodelovali so pri njihovih listih razni elementi. Ekstremu zvestih je ostala še samo poščica ljudi, ki se zedinjuje s kristanovci in čobalovci. Odkrito so nastopili prvokrat kompaktno za socialpatriote proti socialnim demokratom ob priliki volitev v Delavsko zbornico. Tedaj so se izgovarjali, da gre za širokovno enotnost. Naivni pristaši

Gustinčičevi so mislili, da je to res. Da so komunisti okrog lista »Enotnosti« prišli popolnoma k socialpatriotom porjuje dejstvo, da nastopajo sedaj pri političnih volitvah v oblasne skupštine popolnoma solidarno in skupno s kristanovci.

Sedaj ni več daleč čas, ko bosta »Enotnost« in »Delavska politika« popolnoma enako pisala. Zaenkrat priporočata svojim bralcem obe skupaj socialpatriotske kandidate. Po volitvah boste priporočali socialpatriotske cehovske strokovne organizacije in »nepolitično« SPJ tedaj pa bo popolna »enotnost« skrahiranih »vodilcev« na eni strani in nas zavednih delavcev na drugi strani, do tedaj kličemo delavcem živela Južoslovska socialdemokratska stranka. A. L.

Celjskim patriotom v album!

Ko je pred meseci odšel prvak celjskih razdiračev pek. mojster Koren h Kristanu v Ljubljano v službo, so njegovi kričarji začeli propagando za neko mariborsko najnovejšo »bojevno fronto«. Trdili so, da se tudi oni borijo proti kristanovstvu in da so Korena odžagali. V »Cillierzeitung« smo svoječasnno čitali že slavošpev g. Korenu. To je bil ugoden trenutek za ostalo politično klikarstvo v Celju, da so začeli SP jotarji nagovarjati naše socialdemokratske člane za »ujedinitenje« k predstojecim volitvam za oblasno skupščino. Poslušali so se starih trikov kakor vedno ob volitvah. Sklicali so shod 5. decembra 1926 pri »Jugoslovanu«, na katerega so zbornali nekaj ljudi in povabili Poteša iz Štor in Lešnika iz Škofje vasi. Temu shodu so dali naslov: srezka konferenca. Povabili so naši dve organizaciji iz Celja in okolice, a oni so nastopali kot

okrožna organizacija, dasi niso imeli odkar je Koren izstopil iz naše stranke še nobene okrožne konference. Koren in njegovi kričarji si domišljujejo, da so za nalašč od Boža ustvarjeni, da predstavljajo proletarijat tudi tedaj kadar jih je proletarijat že zapustil. Na omenjeni konferenci so si izvolili kar iz prezidija kandidate. Kot protivniki kristanovstva so določili za Celje mesto kristanovskega peka Korena, za namestnika pa upravitelja OUZD v Celju. Za Celje—Vransko so pa določili g. Hrasnika in pa razne sorodnike.

Ker so vedeli, da v celem srezu nimajo niti za enega nosilca glasov, so se obrnili na nas, da bi jim naše organizacije pripomogle do glasov in do mandata. To se je izkazalo na konferenci 12. in 13. decembra 1926, da je šlo tem »zastopnikom proletariata«, samo zato, da bi celjski buržuaziji in ostalim svojim zaveznikom pokazali, da so še vedno oni »voditelji razredno zavednega proletariata: in da se gg. kapitalistom še dolgo ni treba bati progresivnega davka, kajti zasebna lastnina bo še cvetela.

V »Delavski politiki« objavljeni spisi in zapisnik je samo manever, s katerim skušajo patrioti resnico zaviti. Kajti uradno je dokazano, da so njihovi kandidati isti, katere naši člani nimajo volje predlagati, še manj pa priporočati jih volilec, da bi za nje glasovali.

Resnici na ljubo naj bo povedano, da so kristanovci, dne 13. decembra 1926 demonstrativno zapustili sejno sobo ter s tem dovolj jasno pokazali, da jim ni za skupen nastop, ampak le za mandate.

21. I. 1927. — 2700.

Mag. št. 100127.

Javen poziv!

Sklep vladnega komisarija za mesto Ljubljana z dne 24. decembra 1926, št. 33.913, da zidaj mestna občina v bistveno olajšanje stanovanjske bede večje število lastnih poslopij za stanovanje in da naj v ta namen izda do najvišjega zneska 30.000.000 dinarjev občinske zadolžnice (6% obligacijsko posojilo, vračljivo iz gradbenega fonda ad hoc potom žrebanja v največ 30 polletnih enakih obrokih), je bil javno razglašen po predpisu ljubljanskega občinskega reda in ni bil zoper njega v zakonitem roku prijavljen noben ugovor, niti vložen kak priziv.

Tudi je naletel ta sklep pri našem časnikarstvu brez razlike političnih strank, kakor tudi sploh v vsej ljubljanski javnosti na povsem dobrohotno presojo in bil prav simpatično pozdravljen.

Mestni občini je že znana namera nekaterih činiteljev, ki so pripravljeni pri subskripciji podpisati precej pomembne zneske tega komunalnega posojila.

S pričujočim pozivom pa prosi mestna občina, da bi sploh vsi oni, ki imajo voljo subskribirati, prijavili to nameravano višino svoje subskripcije že sedaj in čim nujnejše mestni občini, katera si želi pregleda o tej predsubskripciji zato, ker hoče še tekom januarja 1927 izposlovati pri osrednji vladi dovolilo za izdajanje tega posojila s pupilarno varnostjo in, če mogoče, oprostitvijo od rentnine.

Zato je načelne važnosti, da more občina vladi že pri tej svoji prošnji dokazati izvedljivost zamišljene akcije, to je, da je že danes zagotovljena ugodna oddaja obligacij. Seznam predhodnih prijaviteljev naj torej, z drugo besedo, služi občini kot važna opora pri njeni prošnji na finančno ministrstvo.

Prijave naj se oddajajo pismeno ali ustno pri mestnem knjigovodstvu in naj vsak prijavitelj tudi pripomni, ali sme občina njegovo prijavo z drugim vred dati javnosti v vednost, ali ne.

Posebno se obračamo še do onih, ki so po § 23 zakona o stanovanjih (denarni zavodi, zavarovalnice, trgovska, industrijska in podobna podjetja) dolžni sezidati stanovanja za svoje uradnike in nameščence.

Program, kje in kako naj se zida, bo občina po pregledu statistike pri stanovanjskem sodišču sestavila sporazumno z interesiranimi krogi, med katere bo v prvi vrsti štet tudi subskribente.

Tudi se bo v sporazumu z interesi izdal svojčas pravilnik o oddajanju stanovanj v hišah, ki bodo zgrajene s pomočjo tega posojila.

Ponavljamo končno nujno prošnjo, da izvoli vsakdo, ki misli subskribirati, to in pa nameravani znesek brez odloga prijaviti mestnemu knjigovodstvu. Razume se, da to ni še obvezna subskripcija, ampak le pomoček za pregled volje do subskripcije.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 12. januarja 1927.

Vijudno naznanjam, da sem odprl v Narodnem domu v Celju novo manufakturno trgovino

PRI GOLOBU.

Priporočam Vam veliko izbiro tu- in inozemskega blaga po izvanredno nizkih cenah:

Fabriško platno od 6.50 Din naprej, belo platno od 8 Din naprej, oksfort za srajce od 10 Din naprej, flanela za srajce od 10 dinarjev naprej, Druk od 10 Din naprej, močna hlačešina, dvojna širina od 30 Din naprej, ševijoti, dvojna širina, v različnih barvah od 35 Din naprej, volneno blago za obleke, v vseh barvah, dvojna širina od 48 Din naprej, belo platno za rjuhe od 30 Din naprej. Velika izbira svilenih robcev, nogavic, rokavic, namiznih prtov, brisač, odev, potrebščin za šivilje in krojače. — Lastna izdelava delavskega perila. Zunanjim strankam vzorci na razpolago.

Širite „NAPREJ“

Lovro Vidic

vodni instalater

== Mežica ==

Triko-perilo

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nogovce, dokolenice, nahrbtniki za solarij, lovce, d. žuki, kloti, šifon, epni robci, palice, vilice, noži, skarp, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce

edino le pri trdki

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika
Najnižje cene!

Na v. l. in malo

Anton Lečnik

urar, zla'ar in optik

Celje

Glavni trg št. 4.

Proletarci!

Gostilne in kavarne, ki nočejo vašega lista, najbrže tudi vašega denarja ne marajo.

Ustrezite jim!

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Frančiškanska ulica šte. 6

registrovana zadruga s omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade, najmodernejšo plakate in vabila za veselice, letne zaključke. Najmodernejša uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

Stereotipija.

Litografija.

Tvornica dežnikov in solnčnikov

L. MIKUŠ, LJUBLJANA

Mestni trg šte. 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

Ustanovljeno leta 1839.

MODROCE

iz najboljšega domačega in češkega platna

posteljne mreže

otomane in tapetniške izdelke

nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN

tapetnik

LJUBLJANA, KREKOV TRG 7.